

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด

ประกิต หงษ์แสนยธรรม

คู่มือฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ ได้พิจารณาคุณิพนธ์
นิพนธ์ ของ ประกิต หงษ์แสนชาธรรม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา ของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.ฉัฐ อินทรปาน)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ
(ดร.ศักดิ์ชาย พิทักษ์วงศ์)

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอนก สุตรมมงคล)

วันที่ ๒๒ เดือน ๑๒พ.ศ. ๒๕๕๒

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนคุณิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๙

ประกาศคุณูปการ

คุณุญนิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ โดยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และเอาใจใส่ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ณัฐ อินทรปาน ประธานสอบคุณุญนิพนธ์ และดร.ศักดิ์ชาย พิทักษ์วงศ์ กรรมการสอบคุณุญนิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนการแก้ไข

ขอขอบพระคุณ ดร.ศักดิ์ชาย ทักษสุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิลมนิ ศรีบุญ ที่กรุณาให้คำปรึกษาในการทำคุณุญนิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ รองศาสตราจารย์เพชรพิริยะพันธุ์ และ ดร.ลัดดา เรืองมโนธรรม ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณครู อาจารย์ทุกท่านในทุกระดับการศึกษาที่ได้ประสาทความรู้และประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้วิจัยจนได้รับความสำเร็จในวันนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารจัดการองค์กรกีฬา ที่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัดโดยเทคนิคคลฟาย คณะกรรมการบริหารสมาคมกีฬาจังหวัด ผู้ฝึกสอนกีฬาของสมาคมกีฬาจังหวัดที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้สนับสนุนทุนในการทำคุณุญนิพนธ์

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา ปีการศึกษา 2547 ที่ได้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ ให้กำลังใจมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ น้อง ๆ คุณรัชฎาภรณ์ หงษ์แสนยาธรรม และน้องแพรว ผู้ที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลืออย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยสามารถศึกษาและทำคุณุญนิพนธ์สำเร็จ

ประกิด หงษ์แสนยาธรรม

47810114: สาขาวิชา: วิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา; ปร.ค. (วิทยาศาสตร์การ
ออกกำลังกายและการกีฬา)

คำสำคัญ: พัฒนารูปแบบ/ การบริหารจัดการ/ สมาคมกีฬาจังหวัด

ประกิต หงษ์แสนชาธรรม: การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด
(THE DEVELOPMENT OF A MANAGERIAL MODEL FOR PROVINCIAL SPORT
ASSOCIATIONS) คณะกรรมการควบคุมคณานิพนธ์ : สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ, Ph.D., ไพรัตน์
วงษ์นาม, ค.ศ. 326 หน้า ปี พ.ศ.2552.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด
โดยกำหนดระเบียบวิธีวิจัย 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษาเอกสาร
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ ทฤษฎี แนวคิด วิธีการในการบริหารจัดการองค์กรกีฬา 2) การ
พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด โดยสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน
ด้วยกระบวนการเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) 3) การตรวจสอบความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของรูปแบบ โดยสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารสมาคมกีฬาจังหวัด
จำนวน 291 คน และผู้ฝึกสอนกีฬาของสมาคมกีฬาจังหวัด จำนวน 343 คน และการตรวจสอบ
ความเหมาะสมของรูปแบบในการนำไปปฏิบัติจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน 4) การสรุปและการนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬา
จังหวัด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด ประกอบด้วยโครงสร้างของรูปแบบ
4 ด้าน คือ (1) ด้านการวางแผน มีสาระสำคัญจำนวน 22 ข้อ (2) ด้านการจัดองค์กร มีสาระ
สำคัญจำนวน 21 ข้อ (3) ด้านการปฏิบัติการ มีสาระสำคัญจำนวน 19 ข้อ และ (4) ด้านการควบคุม
มีสาระสำคัญจำนวน 14 ข้อ
2. รูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัดที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ

47810114: MAJOR: EXERCISE AND SPORT SCIENCE; Ph.D. (EXERCISE AND SPORT SCIENCE)

KEYWORDS: DEVELOPMENT MODEL/ MANAGERIAL/ PROVINCIAL SPORT ASSOCIATION

PPAKIT HONGSAENYATHAM: THE DEVELOPMENT OF A MANAGERIAL MODEL FOR PROVINCIAL SPORT ASSOCIATIONS. ADVISORY COMMITTEE: SUNTIPONG PLUNGSUWAN, Ph.D., PAIRATANA WONGNAM, Ph.D. 326 P. 2009.

The purpose of this research was to develop a managerial model for Provincial Sport Associations. The methodology of the study comprised of four following steps; 1) reviewing literature and collecting data to the principle, theories, and concept concerning the sports organization management 2) designing and developing a managerial model for Provincial Sport Associations by Delphi Technique from 19 experts; 3) examining the appropriateness and feasibility of the model by 291 Provincial Sport Association administrators, 343 Provincial Sport Association coaches and examining the appropriation of the model for application by using focus group discussion by 9 experts. 4) conclusion with the proposed managerial model for Provincial Sport Associations. The statistical devices for data analysis were median and interquartile range.

The research findings were as follows:

1. The managerial model for Provincial Sport Associations consisted of 4 models (1) Planning of 22 components, (2) Organizing of 21 components, (3) Implementing of 19 components, and (4) Controlling of 14 components.
2. The application of the managerial model for Provincial Sport Associations model was appropriate and practical.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การบริหารจัดการ.....	10
สมาคมกีฬาจังหวัด.....	79
การจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการกีฬาจังหวัดแบบบูรณาการ.....	91
การประยุกต์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬาในการพัฒนาการกีฬา.....	100
การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis).....	102
แผนแม่บทการพัฒนาสมาคมกีฬาจังหวัด (พ.ศ.2549 – 2552).....	107
ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ.....	110
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย.....	134
นโยบายการกีฬาและนันทนาการ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี.....	138
แนวทางการจัดทำแผนงานและยุทธศาสตร์การส่งเสริมกีฬา.....	139
รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ.....	139
เทคนิคเคลฟาย.....	143

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสนทนากลุ่ม.....	147
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	153
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	175
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	177
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	180
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	181
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	182
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	183
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	184
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการ	
สมาคมกีฬาจังหวัด โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร.....	187
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนารูปแบบ	
การบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด.....	192
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาคความเหมาะสมและความเป็นไปได้	
ในทางปฏิบัติของรูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด.....	208
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	226
สรุปผลการวิจัย.....	226
อภิปรายผลการวิจัย.....	229
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	253
บรรณานุกรม.....	256
ภาคผนวก.....	271
ภาคผนวก ก.....	272
ภาคผนวก ข.....	274
ภาคผนวก ค.....	278
ภาคผนวก ง.....	282
ภาคผนวก จ.....	288
ภาคผนวก ฉ.....	298

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ข.....	309
ภาคผนวก ข.....	320
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	326

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อนและจำนวนผู้เชี่ยวชาญ.....	144
2 แสดงขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	179
3 ร้อยละของสถานภาพผู้เชี่ยวชาญ.....	185
4 แสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	186
5 คำมัชฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรูปแบบการบริหารจัดการ สมาคมกีฬาจังหวัดด้านการวางแผน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 2.....	193
6 คำมัชฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรูปแบบการบริหารจัดการ สมาคมกีฬาจังหวัดด้านการจัดการ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 2.....	195
7 คำมัชฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรูปแบบการบริหารจัดการ สมาคมกีฬาจังหวัดด้านการปฏิบัติการ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 2.....	197
8 คำมัชฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรูปแบบการบริหารจัดการ สมาคมกีฬาจังหวัดด้านการควบคุม ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 2.....	199
9 คำมัชฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรูปแบบการบริหารจัดการ สมาคมกีฬาจังหวัดด้านการวางแผน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 3.....	201
10 คำมัชฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรูปแบบการบริหารจัดการ สมาคมกีฬาจังหวัดด้านการจัดการ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 3.....	203
11 คำมัชฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรูปแบบการบริหารจัดการ สมาคมกีฬาจังหวัดด้านการปฏิบัติการ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 3.....	205

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12 คำมัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรูปแบบการบริหารจัดการ สมาคมกีฬาจังหวัดด้านการควบคุม ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 3	207
13 คำมัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหาร สมาคมกีฬาจังหวัดและผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการ สมาคมกีฬาจังหวัด ด้านการวางแผน	209
14 คำมัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหาร สมาคมกีฬาจังหวัดและผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการ สมาคมกีฬาจังหวัด ด้านการจัดองค์การ	211
15 คำมัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหาร สมาคมกีฬาจังหวัดและผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการ สมาคมกีฬาจังหวัด ด้านการปฏิบัติการ	213
16 คำมัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหาร สมาคมกีฬาจังหวัดและผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการ สมาคมกีฬาจังหวัด ด้านการควบคุม	215
17 รูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด ด้านการวางแผน	217
18 รูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด ด้านการจัดองค์การ	218
19 รูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด ด้านการปฏิบัติการ	220
20 รูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด ด้านการควบคุม	222

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 แสดงทักษะและระดับการบริหารจัดการ.....	13
3 ระดับของผู้บริหาร.....	14
4 แสดงกระบวนการวางแผน.....	42
5 การออกแบบองค์การตามหน้าที่.....	51
6 การออกแบบองค์การตามผลิตภัณฑ์.....	52
7 การออกแบบองค์การตามลูกค้า.....	53
8 การออกแบบองค์การตามพื้นที่หรือภูมิศาสตร์.....	53
9 การออกแบบองค์การแบบเมทริกซ์.....	54
10 แสดงกระบวนการควบคุม.....	77
11 แสดงโครงสร้างสมาคมกีฬาจังหวัด.....	89
12 การประเมินองค์การแบบเปรียบเทียบสถานการณ์.....	103
13 การวิเคราะห์ตำแหน่งของสถานภาพขององค์การ.....	105
14 แสดงขั้นตอนการวิจัย การดำเนินการ และผลที่ได้รับแต่ละขั้นตอน.....	176
15 รูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด.....	247
16 โครงสร้างการบริหารสมาคมกีฬาจังหวัด.....	251